

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 240. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358657952/facsimile.pdf> (tilgået 15. juni 2021)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

dengang i Tyskland nyopdagede Form det lykkedes Bürger at beherske, kom Schlegel ham saa nær, at man, da Schlegels samlede Værker mange Aar senere blev udgivne, ved Uagtsomhed deri har optaget to Sonetter, der er digtede af Bürger.

Læreren hyldede da ogsaa den megetlovede Elev i en udmærket Sonet, der begynder:

Junger Aar, dein königlicher Flug
Wird den Druck der Wolken überwinden,
Wird die Bahn zum Sonnentempel finden,
Oder Phoëbus' Wort in mir ist Lug

og der slutter med disse beskedensmukke Linjer:

Dich zum Dienst des Sonnengotts zu krönen
Rieft ich nicht den eignen Kranz zu wert,
Doch — dir ist ein besserer beschert.

Schlegel svarede med en Undersøgelse af Bürgers kolde Pragtstykke *Das hohe Lied von der Einzigen*, der priser dette Dig som et episk Vidunder, og sammen med Bürger begyndte han nu en Oversættelse af *Skærsommernatsdrømmen* saaledes, at han gjorde Hovedarbejdet, Bürger kun gik det Skrevne efter. Imidlertid stod han endnu fuldstændigt under den Bürger'ske Tekniks Herredømme, og Haandskrifterne lærer os, at han altid underkastede sig Bürgers Ændringer, særligt dennes Hang til det Fuldttonende, altfor Kræftige. Dog Bürger gjorde sig som Oversætter ikke Ulejlighed med at give saa klart et Spejlbillede, han formaadede, af Shakespeare's Særegenheder; han gav kun Billedet af sin egen Ejendommelighed, idet han med en vis Voldsomhed fremhævede de drøje og kaade Repliker og de Steder, hvor vildfarne Lidenskaber møder hinanden; han forstærkede og overdrev ethvert Træk, der svarede til hans Forkærlighed for en djærv Spøg, og drev den Trolddom ud, der laa over de ømme og fine Partier. Saa stor en Forkærlighed den unge Schlegel end af Naturen havde for Elegance, saa stræbte han dog ogsaa i denne Henseende at vandre i sin Mesters Spor og blev ikke sjældent grov og plump, hvor han troede at være naturlig og frisk.

Bedre end Bürger havde Herder kunnet vejlede den unge Schlegel. I de Brudstykker af Shakespeare'ske Scener, som

findes i hans *Stimmen der Völker*, havde han alt forlængst givet et Mønster paa den rette Fremgangsmaade ved en poetisk Oversættelse fra Engelsk til Tysk. Dersom Schlegel som Shakespeares Oversætter var gaaet i Skole hos ham, vilde han aldrig være falden paa at gengive den femfodede Jambe ved Alexandrinervers eller paa at forandre Alfesangenes Versemaal. Ingen havde nemlig dybere end Herder følt den Wielandske Oversættelses Utilstrækkelighed. Den Aand, i hvilken han ønskede Shakespeares fortysket, genopstod nu hos Schlegel, der trods alle sit første Forsøgs Mangler tidligt overtraf ham.

Hurtigt gjorde Schlegel sig fri fra Bürgers Indflydelse. For Bürger var Kunstens højeste Opgave den at være folkelig. Efter at Schlegel i 1791 som Huslærer i Amsterdam rumligt var kommen i en Afstand fra Bürger og havde fordybet sig i Schillers Værker, slog han ikke blot i sine digteriske Forsøg ind i Schillers Tone og skrev en føll og anerkendende Kritik af dennes Digt *Die Künstler*, men han fik ogsaa gennem Schillers Kunstfilosofi et højere Begreb om Kunstens Væsen. I hans metriske Stil foregik der en Forvandling i Retning af det højtideligt Værdige. Schiller kunde imidlertid næsten lige saa lidt som Bürger hos Schlegel udvikle Evnen til fuld Forstaaelse af Shakespeare, han, der i sin Oversættelse af *Macbeth* forvandlede Heksene til græske Furier og lagde Portneren en opbyggelig Sang i Munden istedenfor den djærvt lystige Enetale. Var Bürgers Naturlighed én Fare, saa var Schillers Højtidelighed en anden.

Dog paa samme Tid som Schillers Lære om Kunstens høje Betydning oplyste Schlegel, ansporede de *Samlede Digtninge*, der udkom af Goethe, for hvem han nu først fik Øjnene op, hans Drift til at forske, forklare og oversætte paa digterisk Vis. Som alt berørt fik denne første Udgave af Goethes samlede Skrifter en meget kold og daarlig Modtagelse. Hovedsagen var, at man stadigt ventede nye Værker i Stil med *Werther* eller *Götz* og Ingenting forstod af Goethes Aandsudvikling. For Schlegels kritisk anlagte Forstand gik Goethes hele Mangesidighed op. Han forstod og vurderede hin Evne til foreløbigt som Kunstner at glemme sig selv for at lade Genstandene virke rent og fuldt paa sig, der hos Goethe havde avlet en Form, som aldrig var vilkaarligt valgt, altid fordret af Æmnet. Han forstod, at han som poetisk Oversætter maatte vise en lignende Selvfornægtelse og udfolde en lignende Evne til aandelig Genføden af Sagen. Kvindeligt